

ERDÉSZETI UJSÁG

szak és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére

Előfizetési díjak:

Egy évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címére küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felölsszerkesztő és kiadó tulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánkozásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér.
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mértékelt díjak egyezség szerint

XIII évfolyam

Szászsebes, 1909 január 14

2 szám

RÉGI PÉNZEK

aranyból és ezüsből megvétetnek

o o o jó árban o o o

SCHMIDEG ALFRÉD

Budapest, I. Maros-utca 7. szám.

Eddig 25 arany-
ezüstérem s disz-
oklevéllel lett ki-
tűntetve o o

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany-
ezüstérem s disz-
oklevéllel lett ki-
tűntetve o o

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ

o o o

ZALAEGERSZEG

Ajánl legjobb minőségű tű- és lomblevelű famagvakat, szlapon tölgy-
makkot, gyümölcs- és műmagvakat, az összes erdősítéshez szükséges
tölgy, lucfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű facsemetéket. Elő-
sövénynek: Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, amely áthatlan sö-
vényeket képez. Továbbá gyümölcsvadoncok, gyümölcsfák és rózsák.
100-féle legújabb és bőtermű fajburgonya. Vadetetésre és gazdasági
célokra igen alkalmas csicsóka. Legmagasabb áron vásárol fenyőtobo-
zokat, tölgy-makkot és lombfamagvakat. o o o

**Magyar magpergetőgyár. Erdészeti magnagykereskedés. Erdei
csemetekertek. Diszfenyőkertészet. Fajburgonya termelés. ≡**

Mintázott ajánlatokat kér. ≡ Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Meg nem felelő áru a cég költségén vissza-
o o o küldendő. o o o
Mintázott árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Budapest, központi vásárcsarnok

Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címeire küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadó tulajdonos

PODHRADSZKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánlközásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérsékelt díjak egyezség szerint

XIII évfolyam

Szászsebes, 1909 január 14

2 szám.

Közüny és féltékenykedés.

A «Magyar Erdész» című laptársunk folyó évi első számában érdekes és tanulságos cikket közöl a fenti cím alatt. Feltárja és élénk színekkel ecseteli azt a közönyösséget, a mellyel az erdészeti tisztikar a «Magyar Erdész» lap irányában viseli magát, holott ez az egyedüli teljesen független lap, a mely az erdészeti összes ágazatok tisztviselőinek ügyeivel, bajaival foglalkozik s a melynek első sorban köszönhetik azokat az eddig elért eredményeket, a melyek helyzetüket tetemesen megjavították és tőrhetővé tették.

Kiragadunk ebből a cikkből egy pár szemelvényt. Ilyenek a következők:

«Egy lelkes kis csapat bizakodva egy szebb jövő reményében lankadatlan küzd az erdészeti szak érdekeiért, áldozatokat hozva erkölcsiekben és anyagiakban, azon fárad, hogy talpra állítsa életre keltse az évtizeddel ezelőtt lethargiába merült szakközöniséget.»

«Siker és eredmény volna mivel eldicsekedni, de sajnos, a szakközöniség nagy részének, főképp az állami erdőtisztikar zömének érdeklődését felkelteni, fagyos közönyét megolvasztani, — a hatalomra és nagyra törekvők féltékenykedését eloszlatni még nyolc évi (ennyi idő óta áll fenn a M. E. A szerkesztő) becsületes törekvés és tisztes munka után sem sikerült.»

«A szakközöniség egy részének a közönye csak azt igazolja, hogy saját érdekeink felisme-

résére sem vagyunk képesek, ezek védelmére mit sem akarunk áldozni.»

«Igaz, hogy hálára és elismerésre a M. E. soha sem dolgozott, de a történetek után önkéntelenül is eszébe jut az embernek a gyermekmese a kakasról, amely gazdáját nagy urrá tette, még királyleányt is szerzett neki feleségül s csak azt kívánta viszonzásul gazdájától, hogy halála után szép temetést rendezzen neki. Kíváncsi lévén az ígért mikénti beváltására, egy napon holtnak tette magát. Mikor a cselédek bejelentették a kis kakas halálát, így parancsolt: «dobjátok a szemétre!» Talpra ugrott erre a kis kakas és gazdájának se többet, se kevesebbet, csak épen ennyit mondott: látszik, hogy ember vagy!»

«Ha ez a közöny fel nem enged, akkor természetes következménye, hogy a Magyar Erdész kellő erkölcsi és anyagi támogatás hiányában meg fog szünni. Mi fog akkor történni? Gondoljunk a nyolc év előtti állapotokra. A siri csend és az örökös hó halotti nyugalma ül ismét a havas tájakra.»

«Ha ez a lap nem volna meg, a most öntudatra ébredt állami erdőtisztikarnak kellene megteremteni és mivel megvan, saját jól felfogott érdekében kell azt fentartania.»

«A legtöbb szaktárs azt tartja, hogy minek fizessen elő, hiszen jár ennek vagy annak s majd elolvassa, ha valami érdekes van abban, de gondolja meg, hogy ez a lap csak az előfizetésekből tartja fenn magát s az előfizetési díjjal nem

csak egyedül a közérdeknek hozunk áldozatot, hanem saját érdekeinket is istápoljuk. A ki már a saját érdekeinek a védelmére sem mozdul meg, az nem is érdemli, hogy boldoguljon.»

Ime egy pár érdekes szemelvénye az említett cikknek, amely cikket éppen úgy lehetett volna a mi lapunk, az Erdészeti Ujság részére, mint a Magyar Erdész részére megírni, csak annyi igazítást téve abban, hogy a mi lapunk nem nyolc, hanem már tizennégy év óta töri a a közönyösség jegét az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnél és még mindig nem birta és talán nem is fogja birni sohasem teljesen megtörni, lévén az sokaknál, sőt a nagy többség-nél annyira megkérgesedve, hogy az északi sark örökös jegével is kiállhatja a versenyt erősség dolgában.

Igaza van abban laptársunk cikkirójának, hogy a lapot jóformán mindenki szereti olvasni, kíváncsi annak a tartalmára s még bölintgat is a fejével, hogy bizony igazság az, a mit ír, de ha azután arra kerül a sor, hogy fizetni is kellene: hja, az már más; majd bolond lenne előfizetni, a meddig akad más olyan, aki fizet és neki ingyen átengedi a saját lapját olvasásra. Akárhány inkább megissza azt a pár koronát, azt tartván, hogy: «csak az a mienk, a mit lenyelünk.»

Ne higgye ugyanis senki sem, hogy azért akad lapjainknak olyan kevés előfizetője, mert nem adja ki a mód, mert az erdészeti és vadászati személyzetet a nyomoruság tartja lebilin-

cseve. Oh nem, ez az oka annak, hogy a saját érdekeit szolgáló lapokat nem pártolja, mert addig, a míg hébe-korba jut egy kis dinom-dánomra ezt elhinni úgy sem lehet, erre pedig elég gyakran jut egy pár korona. Láttunk mi már olyan erdészeti altiszteket is, a kik vagy a fizetésük felvétele, vagy erdőkár tárgyalások alkalmából történt összejövetelüknél ugyancsak zajossá tették a vendéglőt, jutott bor, sör bőven nem csak a toroknak, de az asztalnak és a földnek is, a cigány tányérjára is röpült egy pár korona s bizony egy ilyen muri költségeiből nem egy, de több lap egész évi előfizetési díja is kitellett volna, de hát hol maradna akkor a virtus? Arra ugyanis napjainkban senki sem vet gondot, hogy valaki él-e szellemi táplálékkal, lelkesedik-e szép és nemes eszmékért, hanem annál nagyobb hire megy egy-egy vig mulatozásnak és még nagyobb a széles kedvű duhajkodásnak s a léha nép dicsőíti azok résztvevőit és rendezőit: ezek azután a derék legények, ezeknek van módjuk így élni! Arra természetesen senki, még maga a mulatozó sem gondol, hogy egy ilyen murit sok helyen sirva koplalja meg az otthon lévő család egész hónapon át.

Bizony sok haszontalanabb kiadást tesz a kartársak legnagyobb része, mint a milyennek a saját és kartársi érdekeit szolgáló és védő lapnak az előfizetését lenni véli, de azért mégis azon panaszkodnak az ilyenek, hogy nem képesek megélni.

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG“ TÁRCÁJA

Farkasok.

Írta: J. Metropsky.

Sötét decemberi éjszaka — sötét mint a sir; — ordító szélvész, mely visszafojtja a lélegzetet, jéggé fagyasztja az ember ereiben a vért s egész hóhegyeket dönt fel s porlaszt szét a levegőben — ég és föld véghetetlen ködtengerbe, határtalan sötétségbe temetve melyen sehol a legkisebb fénysugár sem hatolhat át.

Még az erődítmény lámpásait is eloltotta a vihar, mely mint az ördögök, mint a gonosz szellemek, sivítva száguld végig az éjféli homályban. A redoutok és sáncok, az árkok és acélkerítések mind halotti csendbe temetve fekszenek a síkságon.

A vihar ott őrzöng a kicsi őrház körül. Egész tömegét a hónap dobja a vastag jégkéreggel borított ablaktáblákra, végigsivít a szobán s mikor néha egy-egy percre elnémul, akkor is csak még nagyobb rohamra készül.

Bent a tiszt szobájában az őrség hadnagya ott fekszik a fekete bőrdíványon. Gondolatai messze tájon révedeznek, messze a hóba temetett erődítménytől. A szélvész tombolása, sikoltozása képezi kíséretét, háttérét annak a látománynak, mely elméjét most fogva tartja, — ragyogó lámpafény, édes illatár, halk tánczene — majd második jelenet gyanánt a Nevsky Prospect hangos néptömege, az elektromos lámpák kék világa által elárasztva, melynek fényében édes, enyhe, festői vonalakban roppant nagy hópelyhek hullanak alá. Egyszerre gyorsan közeledő léptek nesze szakítja félbe a csendet. Az őrmester állott előtte.

— Nos, mi a baj?

— Jelentem alássan, a hideg egyre fokozódik. A hőmérő már 25 fokra szállott alá.

— Hát mit csinálhatunk, fiam? — szólott ásitozva a hadnagy — legfeljebb azt, hogy minden órában felváltjuk az őrszemeket.

— Parancsára, — de még nagyobb baj is van az 5-ik számú őrhelyen. Az őrző most jelentkezett,

Ösmerünk mi olyanokat is személyesen, a kik havi fizetésük nagy részével, a kapott hajtópénzekkel egyenesen a takarékpénztárakba szaladnak, hol már összehalmozott koronáik ezrei kamatoznak nekik, ösmerünk olyan kartársat is, a kinek vagyonát százezer koronára rugónak becsülik, de ezek közt egyet sem találunk, ki akár a mi lapunknak, akár más szaklapunknak előfizetője lenne, hanem bezzeg, azt a lapot, a melyet részükre a hivataluk fizet elő, elfogadják; az, hogy azután ez is felbontatlanul hever az asztalokon és tartalmával mit sem törődnek, mit sem változtat a dolog érdemén, elég az, hogy ingyen kapják s legalább van egy kis papiros, a mibe be lehet csavarni a szalonnát.

Ne higgye pedig senki, hogy ezek csak pusztá rémlátomások; így van ez nálunk s kérdés, hogy meg fognak-e valaha ezek a viszonyok változni.

Igaz, hogy viszont akadnak az erdészeti és vadászati altisztek között fenkölt szellemű, derék, áldozatkész férfiak, kik még a betevő falatot is elvonják szájuktól s meghozzák készséggel áldozatukat a közcélok oltárára, de sajnos, hogy ezek száma a nagy tömeghez képest csekély s látva azt, hogy a nagyobb rész nem akar kivetközni közönyösségéből, sokan kedvüket is veszítik a további küzdelemhez és szárnyaszegetten hullanak vissza a közönyösség fertőjébe.

Most még egyszer s lehet hogy utoljára fordulunk az összes erdészeti és vadászati altisz-

tekhez s kérve kérjük őket, hogy ébredjenek valahára öntudatra s egyesült erővel igyekezzenek érdekeiket megvédeni és az azok szolgálatában fáradozó lapunkat fentartani.

Mikor kell a fát kivágni, hogy tartós legyen?

Roppant fontos dolog a szerszámra, eszköznek stb. használt fára nézve az, hogy az évnek melyik időszakában vágjuk ki. Ezzel sokan keveset törődnek, pedig ugyanazon fa lehet erős, vagy gyenge, tartós és tarthatatlan, a szerint, a mint helyes, vagy helytelen időben vágtuk ki. E tekintetből egy külföldi gazdaságban gondos próbákat hajtottak végre, a melynek folytán meglepő eredményre jöttek rá. A kísérleteket több irányban folytatták. Nevezetesen:

1. Négy egyenlő koru, egyenlő talajon, hasonló fekvéssel bíró luczfenyőt vágtak le és pedig egymásután december, január, február és március végével; a ledöntött törzsekből három egyenlő vastag gerendát faragtak ki. A kiszáradás után e darabokat állványokra fektették fel és közepükre sulyokat téve, megterhelték, hogy így a hordképességüket kipróbálják. A december hónapban döntött fából készült gerendák mutatták a legnagyobb hordképességet, a januárban döntöttnél az eredmény 12%-kal, a február és márciusban döntött fáknál 20—30%-kal volt csekélyebb.

2. Egyforma növéssű és egyforma vastagságú luczfenyőfákat döntöttek le, részben december hó

az emberek csak úgy gőzölögtek az izzadságtól. — Derékig eltemetve kellett végig gázolniok a havon.

Az 5-ik számú őrszem egy távolabb fekvő redout előtt állott, melyet puskaporos magazinnak használtak. Szemben vele egy folyó, mely most fenéig be volt fagyva; a tulsó oldalon pedig sűrű bozóttal benőtt, mocsaras, süppedékes volt a talaj.

— Hát, azt bizony ma éjjel türelmesen el kell szenvedniök — szólott a hadnagy. — Van-e még valami jelteni valója?

Nincs, hadnagy uram!

— Akkor hát mehet.

A felváltott őrcsapat visszajött; lerázták a havat vizálló csizmáikról, bundával bélelt ruháikról, fülüket és nyakukat pedig kiszabadították a bashlikból, mely azokat védte.

— Nos, gyerekek — szólalt meg egyikük — mit szóltok ehhez az időhöz? A legkövérebb volt közülök, vidáman nevető, kék szemű s mosolygós ábrázatu fickó.

— Várj csak, ha majd megfagytál, — nem lesz akkor nevetős kedved — morgott egy másik, miközben bundáját szegre akasztotta.

A többiek is odaléptek az asztalhoz, hol a pajtások egyike fenhangon olvasgatott valami «Katonaélet» című könyvből. Az emberek körülállták s hallgatták, amint silabizálva ejtették ki ajkai a szavakat:

— És aztán olyan ügyesen manővroztak, hogy...

Mikor az ujonnan érkezők közelebb s a kis lámpa reflektorának fénykörébe léptek, az olvasó félbeszakította mondókáját:

— Milyen az idő odakint? — kérdezte.

— Vassili Petrovits, a hatodik őrszem, majdnem megfagyott; iszonyu szélvész dühöng, még az őrbódt is eltemeti. Ki se léphetsz belőle; ott veszthetsz!

— Majd elhallgatsz! — kiáltotta az őrmester, feltekintve jegyzőkönyvéről. — Az se több, csak a kötelességed, arra is letetted az esküt!

Az emberek elhallgattak. Nem hallatszott egyéb, mint a szélvész ordítása odakint.

részben március hó végével, melyekből 10 cm.-es átmérővel bíró karókat faragtak ki; ezeket, a mikor már teljesen, jól kiszáradtak, 90 cm.-nyi mélyen a földbe verték. A december hóban döntött fából készült karók 16 évig egészen jól tartották magukat, ellenben a március hóban döntöttekből készült karók 3—4 év múlva a legcsekélyebb mozgatságnál eltörtek. Két teljesen egyforma lucfenyőből, melynek egyikét december végével, másikat február végével döntötték, cölöpöt csináltak és azt nedves földbe verték be. Az elsőnek még 16 év múlva is ép volt a fája, ellenben a másik már nyolc év múlva elkorhadt. Ugyane lucfenyőknek fájából két lóistállót padoltak ki. Mig a december hónapban döntött fából rakott padló nyolc évig tartott, addig a másiktól készült padlót, mint hasznavehetlent, már két év múlva meg kellett ujitani.

3. Hasonló eredményt mutatott két kocsi-kerék, melyeknek talpa bükkfából készült. A decemberben döntött fából készült keréktalp, mely erős használat alá vétetett, 6 évig tartott, ellenben a februári fából készült keréktalp hasonló körülmények közepette csak 2 évig. Érdekeselek azok a kísérletek is, melyeket a fák sűrűsége és likacsosságára nézve végeztek. Teljesen egyforma viszonyok között levő négy tölgyfát döntöttek le és pedig egyenként, az egyiket december hó vége felé, a másikat januárban, a harmadikat februárban, a negyediket márciusban; az ekként ledöntött fából egyenlő 10 cm.-nyi vastag korongot

vágtak, ezekre pedig 15 cm. magas és 15 cm. széles pléh-abroncsot erősítettek reá akként, hogy a korong ezeknek a nyílt edényeknek a fenekét képezte; ezekbe három liter tiszta vizet öntöttek. Mig a decemberben döntött fából készült edény feneke egy csepp vizet sem bocsátott keresztül, addig a januári fa 48 óra alatt néhány cseppet, a februári fa 48 óra alatt az összes vizet, a márciusi fa pedig ugyane vízmennyiséget már 2 óra alatt átbocsátotta.

4. Két teljesen egyforma minőségű tölgyet, melyek egymás mellett nőttek fel, egymásután döntöttek le, az egyiket december, a másikat január végével. Ezekből teljesen egyforma alaku és nagyságu dongákat dolgoztak ki. Nagy gondal az egyforma erősségű dongákból egy-egy három hektoliteres hordót készítettek, melyeket előbb jól kiforráztak, kitisztítottak, aztán uj borral töltöttek meg. Egy év leforgása alatt a decemberi fából készített hordóból $2\frac{1}{4}$ liter, a másiktól azonban 12 liter bor illant el.

Mindezekből az a tanulság, hogy a fákat igyekezzünk bármi használati célra is, december hónapban vágni.

HASZNOS TUDNIVALÓK

A régi szénáról. Amily kevésbé ajánlatos tulajdonságos friss szénát etetni, ép oly hibás a szénát elvénni hagyni. Etessük fel tehát a tavalyi széna maradványait, még mielőtt a tápláló ereje nagy részét el nem veszíti. A jól betakarított réti széna tápláló erejét az erjedés után 1 évig megtartja, 1 év eltelte után

— Hát ez mi volt? — szólalt meg hirtelen egyikük halk hangon, — onnan a folyam felől hangzott?...

— Mi is volt csak?

— Hát nem halljátok, fiuk? Farkasok!

Az emberek egymásra néztek. Majd kételkedőleg szólt az egyik:

— Farkasok? Szamárság! Nem egyéb az, mint a szélvész üvöltése.

Az első azonban tovább is makacszkodott:

— Farkasüvöltés volt, nem más. Még pedig a folyó tulsó végéről, a puskaporos redouttal szemben.

Az ott volt, hol az 5-ös számú őr állott. Ki volt az utána következő, kinek kellett felváltania? Minden szem Pantratiefre irányult, egy fiatal rekrutára, ki most kedvetlenül felemelkedett.

Hogy a saját félelmét elűzze, a többi ember is nevetni kezdett.

— Jobban tennéd, ha kicsit kitekintenél, különben a farkasok darabokra tépnek.

A fiuk egyike leguggolt, aztán négykézlábra ereszkedve, fogait vicsoritotta, a rekruta felé mászott s halk üvöltésbe fogott.

De erre már az ősmester is haragosan felfortyant:

— Csend legyen! — kiáltotta, — mert megkeserültek! Valóban remekül készültök az őrségi szolgálatra! Gyorsan, egymásután! A legközelebbi váltás készen legyen.

A katonák bundákba s bashlikokba takaródtak, felkapták a fegyvert. A szabadba vezető ajtóhoz érve, mindegyiknek elkomolyodott az arca. Mikor kiléptek az ajtón, egy-egy tölcséralakban száguldó hófelhő s jeges eső fogadta őket; mikor pedig a lámpavilághoz szokott szemük kitekintett, a kint elterülő sötétség áthatolhatatlannak látszott.

Utnak indultak, nekimentek a viharoknak, azután a homályba veszttek.

— Állj Ki jár odakint?

Valamerről az 5-ik számú előőrsnek hangja hallatszott a sötétségből — rekedten, érthetetlenül hang-

azonban színéből, szagából és ízéből is veszít. Ekkor már a széna oly sok vizet veszített, hogy majdnem teljesen kiszárad s különösen nitrogéntartalma kevesedik. Az elvénuült széna ezenkívül nehezebben emészthető, mint az egy évet meg nem haladott, ezenkívül legfinomabb és legértékesebb részei, a levelek letöredeznek, poros lesz és törékeny. Különösen sok töredezik le belőle, ha többször ide-oda hurcoljuk. A széna értékét legjobban óvjuk akkor, ha a szekérről egyenesen a padlásra hánnyuk s onnan a mennyezetbe vágott nyíláson át juttatjuk az istállóba. Nagyon ajánlatos, különösen új építkezéseknél, ezen körülményt tekintetbe venni. Azon állatok emésztése és állapota, melyek hosszabb időn át elvénuült szénát esznek, romlik. A por belélegzése által ezenkívül légzőszervi bántalmakat kaphatnak, amelyekből keheesség is fejlődhetik. A két éves szénát azért csak igen kis adagokban célszerű etetni s akkor is csak más takarmányfélékkel keverve.

A lovak kivezetése égő istállóból. A gyakorlati életben sok mindenféle eljárást megpróbáltak és ajánlottak az esetben, ha a lóistálló meggyuladt és a lovak bennszorultak az égő istállóban. Ujabban legmegfelelőbb eljárásnak tartják a következő módot. Az égő istállóból legkönnyebben kivezethetjük a lovakat oly módon, hogy mindegyiknek a fejére vizes zsákot, vagy vizes pokrócot terítünk, mely esetben a lovak a tűz fényét nem látják oly intenzíven és minden erőlködés nélkül kivezethetők az istállóból.

Mikor kaszáljuk a takarmányféléket? A vörös hérék akkor, mikor a javarésze virágzik, be nem várva, hogy az egész tábla java virágzásban legyen; a lucernát, mikor a legelső virágok kinyílnak; a baltacimet java virágjában, vagyis mikor a kalászközepén lévő virágok teljesen kinyíltak, a nyulszapukát java virágjában. A többi takarmánynövényt akkor vágjuk, mikor annyira kifejlődtek már, hogy letakarításuk kifizeti magát és amikor a minőségük is legjobban meg-

felel termelésük céljának, ami a bükkönynél a virágzás kezdetén áll be.

Szükséges-e a háziállatoknak konyhasót adni? Sokszor felmerül az a kérdés, hogy szükségük van-e az állatoknak sóra és hogy a konyhasó tápláló anyag-e? A kérdésre határozott feleletet adni nem könnyű dolog. Ha a különböző tápanyagok, például a liszt, zab a szervezetbe kerülnek, ezek szétbontatnak, ezáltal szabad erő keletkezik, amelyet az állat akár munkára, akár testi hőmérsékének fentartására felhasznál. Ha azonban mi a konyhasót alkotó részeire — nátrium és chlór — bontjuk szét, semmiféle szabad erő nem keletkezik, sem pedig hő. A következtetés szerint tehát a konyhasó nem tápanyag.

Ez a következtetés azonban hibás. A növényevő állatok mint az általánosan ismeretes, táplálékukban nagymennyiségű kálisót vesznek fel. Az állati szervezetben, különösen a vérben a só, mint nátriumsó kering, főképp konyhasó alakjában. Az állatok a sót ugyan nagyjából kálisó alakjában veszik fel, de ez a szervezetben a konyhasóval egyesül és a szabadabbá lett szénsavas kálisó, mint alkalmatlan és felesleges anyag, a bőrön át eltávozik a testből. A növényevő állatoknak sóra feltétlenül szükségük van. Az állatok a felvett tápanyagokat csakis az esetben képesek megemészteni, ha a gyomornedvben nagyobb mennyiségű savak vannak jelen, a savak képzéséhez pedig az állati testnek konyhasóra feltétlen szüksége van. A konyhasó tehát nem élvezeti cikk, hanem tápanyag.

A különböző takarmányokban a só igen is különböző mennyiségben van jelen. Ha az állatok olyan takarmányokat kapnak, amelyek aránylag

zott a szó, melyet a beszélni merénylőnek torkára forrasztott a zivatar által felkavart hógomoly.

Az örök szótlanság váltották fel egymást. A felváltott a többivel együtt haladt odább, gázolva a havat, átkozva a szélvihart. A fiatal rekruta az ötös számú őrbódénál magára maradt.

Bement a bodéba, mely ha nem is a hideg, de legalább a vihar ellen egy kis védelmet és menedéket nyújt. Odabent leült, fegyverét maga mellé állította a hóba, mit a szél bekergetett s a külvilágból feléje hallatszó neszre, a hozzája hatoló hangok zürzavarára figyelt.

— Mit csinálnak vajon odahaza most? Volt ott is hó, volt bizonyára zivataros szélvész ott is, a pusztának magános, kis viskójában. Az alacsony házakat ott is betemette a hó s nehéz lehetett utat vájni azon s nyitva tartani a naponta befagyó kaput is.

— De hát baj is az! Meleget tart a hó. S mégis milyen boldog életet élhetnek ők ott a faluban — a téli időben. Időről-időre házról-házra látogatnak; hármassal fogatú szánjaikban végigröpködnek a síkos, puha

hómezőn; odabent pedig a szobában, a kicsi nappaliban, a felvillanó lámpa gyér világa mellett épp ebben a percben két öreg ember ül egymással szemben az asztal mellett; reá gondolnak, róla beszélnek s ájtatosan keresztet vetve előbb, vacsorájukat fogyasztják el éppen.

A fiatal rekruta szíve összefacsarodott — elfogta a honvágy keserű érzete s a süvöltő szélvész meg a fagyasztó sötétség közepette kimondhatatlan vágyódást érzett a szeretettjei után.

— De mit ér a visszaemlékezés! Gyorsan felemelkedett, kézbe fogta fegyverét s el akarta hagyni az őrbódét, — mikor egyszerre...

Hosszasan elnyúló, az előtte elterülő homályt átható, éles üvöltés hallatszott éppen előtte; rekedt, halk morgásba veszte azután. S az átellenes bozótból mássik, sokkal mélyebb hang válaszolt, míg még távolabbról, a folyóntulról ezeknek a süvöltő hangoknak egész kara felelt.

A farkasok!

(Folyt. köv.)

elegendő sót tartalmaznak, akkor a sót külön adagolni nem szükséges. A réti széna sóartalma 0.4%, a hereszénáé 0.34%, a zabé 0.003%, a burgonyáé pedig csak 0.002%. A hüvelyes növények mind aránylag csak igen kevés sót tartalmaznak.

Természetesen a takarmányok sótartalmát nem kell azért meghatározni, hogy a gazda megmondhassa azt, vajon szükséges-e az állatoknak sót adni. Egyszerűen a jászolba szór egy marék sót és az állat rögtön megmutatja, hogy szüksége van-e a sóra.

Ha a lovak takarmányát széna, zab és szecska képezi, ezen takarmányban elegendő sót is adunk nekik, de minthogy egyes emberek is nagyon szeretik és megkívánják a sós ételeket, hasonlóan egyes lovaknak nem elegendő az a só, amelyet a fenti takarmányokban kapnak. Az ilyen sóéhes lovak, ha külön még sót nem kapnak, sohasem lesznek oly jó kondícióban, mint a többi ló, azonkívül mindent rágnak és különösen előszere-ttel nyalják a falat.

Egészen másképp áll a dolog a hizó állatokkal. Ezek terméstakarmányt kapnak, az ilyen takarmányban pedig legtöbbször sokkal kevesebb a só, mint a mennyire az állatoknak szükségük van. A hizó állatoknak sót adni nemcsak ajánlatos, hanem szükséges is. A fejőstehenek emésztésének előmozdítása céljából szintén ajánlatos azoknak megfelelő időközökben sót adni, különösen ha a tehenek kevés vizenyős takarmányt kapnak.

Minél idősebb az állat és minél rosszabb annak emésztése, annál több sóra van szüksége. A legtöbb sót igénylik a gyapjas juhok, főképp azok, amelyek állandóan istállóztatnak.

Az egyes állatok napi sószükséglete a következő: ló 15—20 gr, fejőstehen 25—50 gr, hizó szarvasmarha 50—80 gr, juh 3—8 gr, sertés 5—10 gr.

Tömörüljünk egy zászló alá, érdekeink megvédésében csak úgy tehetünk kellő lépéseket!

KÜLÖNFÉLÉK

Ragadozóink szörméje. Hazánk ismertebb ragadozói közül a farkas, a róka és a vadmacska eléggé ismert, sőt egyben érdekes prémet szolgáltat s bár mindhármuk gereznája értékben aránylag nem mutat oly nagy áreltérést, szörmeszálaik anyaga több tekintetben elüt egymástól.

Az ugynevezett ordasszürke farkasprém, a napfény játéka kitéve, csodaszép vöröses színárnyalatokat mutat. Finomságukban e szálak messze fölmúlják a kevésbbé hajlékony rókaprémet s így anyaguk mindenestre becsebb is emennél.

A farkas szőrszálainak harántmetszete azt mutatja, hogy a festékanyag azokban nincs egyenletesen elosztva. Legintenzívebb a színezet a szőrszálak hegyénél; ettől lefelé a szőrhagymáig a festékanyag fokozatosan csökken, sőt a tőnél fakó, majdnem szintelen részekre is akadunk.

A farkas szőrszálainak átmérője 0.11 milliméter míg a rókéé 0.19 milliméter. Ebből is látható, hogy a róka szőre vastagabb, durvább a farkasénál.

A farkas szőrszálainak keresztmetszete kör alakot mutat, míg a rókéé s a vadmacskáé inkább tojásdad.

A farkasszőr festékanyagában többféle színnel találkozhatunk, míg a rókéában csakis a vörösnek változataival. A festékanyag a rókaszőrménél is a tő felé fokozatosan csökken, a minék következtében a prém színezete is lefelé haladtában fakulni kezd, sőt utóbb szintelenné lesz.

A vadmacskaszőr úgy a rókéénál, mint a farkasénál finomabb; mint a hogy a macskafélék prémje általában finomabb mint az ebféléké. A vadmacskaszőr átmérője csupán 0.05 milliméter, tehát hasonlíthatatlannul finomabb a másik kettőénél. A festékanyagot a hajcsövekben itt-ott üres közök szakítják meg; ez az eloszlás is rendetlen. A festéksejtek sárga-vörös-barna színárnyalatokban váltakoznak, tehát változatosabbak a rókéénál. Csodálatos módon a festékanyagot magabazáró hajcső a vadmacskánál a csekély átmérője mellett is, a farkasénál és a rókéénál aránytalanul öblösebb hajcsatornát zár körül.

Medvevadászat. Chéne-Bourgeries svájci községet az a riasztó hír verte fel minap nyugalmából, hogy egy óriási medve ólalkodik a falu körül. Mivel ily bestiának jelenléte szörnyű veszedelmet jelentett a falura, a kupaktanács — akárcsak Tarasconban — haditanácsot ült, elhatározták, hogy a falut ostromállapotba helyezik, a nemzetőrséget behívják s a polgármesteri hivatalt homokzsákokkal s rőzsékkal megerősítik. Mielőtt azonban a végső eszközökhöz nyultak volna, néhány bátor polgár elhatározta, hogy meglesi a szörnyeteget s vadászregula szerint leteríti. Daczára azon borzasztó veszedelmeknek, melyekkel ily expedíció össze szokott kötve lenni, néhány rettenthetlen szívű vadász megvonult egy majorság mellett a fa árnyékában s hősiiesen várta a vadállatot. Feljött a hold, köröskörül méla csend, a vadászok izgatottsága nőttön-nő s végre az országuton megjelent egy árnyék. A bátor vadászok belémeredtek a sötétségbe.

— Sziriai medve — mondá az egyik vadász hal-
kan. — Fehér a hasa.

— Szürke medve az amerikai Sziklahegységből — mondá a másik. — Isten tudja, hogy kerülhetett ide. Maquenal, ki az ilyesmiben kiismeri magát, azt mondja, hogy az ilyen medve egy csapásra leteríti a legerősebb elefántot. Az ilyen medve akkor legveszedelmesebb, ha meglövik. Legjobb lenne visszavonulnunk.

De már késő volt. Ha megmozdulnak, a fenevad okvetlenül a torkuknak ugrik. A medve odament a

tyukistállóhoz, felágaskodott s a hold méla fényénél látni lehetett rettenetes fogait, a mint száját kítátotta. A vadászok nem haboztak tovább, kommandóra eldördült a sortüz s a medve elesett. A vadászok újra töltöttek s azután rendkívüli óvatossággal a fenevadhoz mentek. Ünnepestes pillanat volt, mert nem lehetett tudni, hogy nem ugrik-e fel a fenevad. De nem tette, mert alaposan kimult. Most a fenevad csodálatos kicsinynek látszott s hozzá még örvet viselt a nyakán. Közönséges kutya volt szegény. A vadászok nagyon nyomott hangulatban vonultak haza.

Hogyan pusztítható el egy város? Hogy egy kormányozható léghajóról mily könnyen lehet bombákkal elpusztítani egy várost, azt — mint Newyorkból jelentik — a minap Los Angelesben bemutatta Knabenschuhe német léghajós. Este, a mikor már sötétség borult a városra, észrevétlenül fölszállott és több száz bombát hajított le a legnagyobb épületekre, csak hogy a bombák nem dinamittal, hanem cukorkával voltak megtöltve. Többször körülment a városon, a nélkül, hogy bárki is észrevette volna, tehát az egész várost könnyű szerrel elpusztíthatta volna. A kísérlet, mely a katonai hatóságok beleegyezésével történt, legközelebb Newyork fölött fogják megismételni.

A táncosnő az oroszlaneketreben. Egy londoni orfeumnak tulajdonosa nyolcszáz koronás díjat tűzött ki annak a nőnek részére, a ki háromnegyed óra hosszáig táncolni mer az orfeumban levő afrikai oroszlan ketrecében. Nem kevesebb, mint 457 leány és asszony pályázott a díjért. A veszedelmes próbára a sok pályázó közül egy Baher nevű pincéernőt szemeltek ki, a ki nagy bátorsággal táncolt az oroszlaneketreben és ezzel megnyerte a díjat.

A hegymászás rekordja. Annie G. Peck kisasszony Tangwalder és Gabriel svájci vezetők kíséretében Peruban megmászta a 24.000 láb magas Huarcaran-hegyet, ezzel föllálitván a hegymászás rekordját, mert az eddig elért legnagyobb magasság, a W. Grahamé is csak 23.000 láb volt a Himalayában. Tangwalder a hegyen elvesztette a keztyűit, ennek folytán mindkét keze annyira elfagyott, hogy egyiket a kórházban le kellett vágni, míg a másik talán megmenthető lesz. Tangwalder azonkívül a hegyi betegséget is megkapta. Peck kisasszony nemrég Alaskának zordon hegyeit is megmászta.

A mammut-ebéd. Herz tanár a pétervári tudományos akadémia nagyhirű tagja olyan ebédet adott multkor néhány tudós tiszteletére, a minőt Rockefeller sem rendelhet meg magának. Az ebéd ugyan csak két-három fogásból állt, de mindegyik legalább ezer éves anyagból készült. Az ebéd clouja a mammut-pecsenye volt, mely a kőkorszakból származik s a tudósok véleménye szerint legalább is huszezer esztendő husból süttötték. Észak-Szibériában a Berezovka folyam mellett tudvalevőleg nemrég teljesen ép állapotban levő mammutot találtak, melynek csontváza most a pétervári muzeumban látható. A hatalmas állat év-

ezredekkel ezelőtt a meredek partról lecsuszhatott, az utána eső görgeteg eltemette, nemsokára rá a vidék víz alá kerülhetett s a jégben a hatalmas állat napjainkig teljesen megmaradt. Herz tanár vezetése alatt expedíció ment oda ki, az állatot földarabolták, belső részeit spirituszba tették s ez alkalommal Herz tanárnak vágya támadt a mammut-húst megízlelni. Finom, kitünő hus volt, pikáns vad-izzel. A híres ebédhez a többi tudósok is hozzájárultak. Amelineau olyan buzát küldött, hogy kenyeret süssenek belőle, mely az egyiptomi pyramisokból származik, a fáraók korából, mikor a Nilus vidéke az akkori világ fő éléstára volt. A bibliai történet szerint József azt tanácsolta a fáraónak, hogy éhínség elkerülése végett jó esztendőben sok gabonát halmozzon föl. A pyramisokban ráakadtak e magtárak egyikére s Herz ebédjén innen származó buzából süttött kenyeret ettek. Hemolle francia archaeológus pedig olyan bort küldött, melyet a régi Korinth romjai közt találtak egy ősrégi görög pincében.

Agitáljatok saját lapunk érdekében; hassatok oda, hogy minden kartárs előfizetője legyen!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Juhász János urnak. Pétervásár. Igazsága van, hogy a kartársak nagy része nem áll hivatásának magaslatán. Önmagával és érdekeivel mit sem törődik s éppen ezért nem tudja magának a társadalomban azt a pozíciót kivívni, a mely megilletné. Hátralekosaink között számos a tisztességes ember s az ilyeneknél a hátralek oka szegénység vagy más véletlen csapás; ezek idővel megfizetik tartozásukat s így bűn lenne őket neveik közlésével pellengérré állítani. Ezt megérdemlik az olyanok, kik minden lehető mód felhasználása után sem fizetnek s ezeket a mákvirágokat majd egyszer csokorba kötve be fogjuk mutatni. **Bence Lajos urnak. Alpár.** Az utóbbi időben előfordult rendetlenség remélhetőleg meg fog szűnni, mert már eddig is 70 kartárs sietett lapunk külön felsegítésére és hisszük, hogy nemes példájukat még számosan fogják követni. **Orend János urnak. Alsóárpás.** Sajnos, hogy az Ön által vázolt helyzet országszerte egyenlő; a kartársak legnagyobb része még nem érett meg nagyobb eszmékre.

A KIADÓHIVATAL POSTÁJA

Kiss Imre urnak Gyalu. A 2 K. előfizetést bejegyeztük. A szíves ígéretet tudomásul vettük. **Lenkay József urnak. Nyögr.** Méltányolni tudjuk nehéz helyzetét, de mert a beküldött 6 koronával f. é. március hó végéig van előfizetve, a lapot addig küldjük. Adja Isten, hogy sorsa addig megváltozzék és továbbra is hívünk maradjasson. **Fekete Sándor urnak. Topánfalva.** A 4 K. előfizetést köszönettel vettük. **Kincses Árpád urnak Sz. Cseh.** Meg voltunk arról győződve, hogy régi derék hívünk nem fog elhagyni, kivált most, szorongattatás napjaiban, midőn annyira szükségünk van a támogatásra. **Fetz Lajos urnak Bácsfalva.** 2 K. előfizetés beérkezett. **Sedivy János urnak Uj-moldva.** Mint új hívünket szívből üdvözljük. Legyen szíves közölni, hogy Gardiás Károly kartársunk onnan hová költözött. **Hoffer Ferenc urnak Petőll.** Isten hozta körünkbe! A 2 K. előfizetést készséggel nyugtázzuk. **Reccsicsár Károly urnak Tamásda.** Előfizetése a f. é. március végéig van rendezve. **Nagy Sándor urnak Felsőbánya.** Kelemen István urnak Esztergom

A 4—4 K. előfizetést s illetve segélyt vettük. Mázsa Imre urnak Zalaegerszeg. F. é. március végeig rendben. Oltyán László urnak Szentágota. A 6 K. bejött.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában, Szászsebesen

H I R D E T M É N Y E K

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott erdőgondnokságnál megüresedett III. o. erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Ezen állás 500 korona évi fizetéssel, szabad lakással, 3 tehéntartással, 17 ürm³ házhoz szállított puha tűzifával, 1/4 hold szántóföldhasználattal, nagyobb külső munkálatoknál 1 korona napidíjjal s a megállapított lódíjakkal van javadalmazva. Egy évi próbaidő elteltével alkalmazhatóság esetén az ezen állást betöltő egyén véglegesítve, az uradalom nyugdíjintézetébe lesz felvéve.

Pályázhatnak egészséges, feddhetlen életű, 24—36 éves, róm. kath. szakvizsgázott erdőőrök, kik eddigi működésükről szóló bizonyítványukat sajátkezűleg irt folyamodványaikhoz csatolni tartoznak.

Előnyben részesülnek, kik a tót nyelvet beszélik. Ezen állást elnyerni szándékozók főlészólitatnak, hogy folyamodványaikat 1909. február 1-éig nyujsák be alulírotthoz. A szepesi róm. kath. püspökség erdőgondnoksága.

Szepesvéghely, 1908. december 14.

Janovicky Béla, püs. főerdész.

Megfelelő állást keres egy az erdőőri szakiskolát végzett és az erdőőri szakvizsgát letett nő egyén, aki most egy fűrészgyárnál mint hivatalnok van alkalmazva, az erdészeti és vadászati teendőkben kitűnően jártas. Címe megtudható lapunk kiadóhivatalában.

(1—4)

Fácán nevelő kitűnő, olcsó és nagyon kellemes angol módszerrel ajánlja magát nagyobb uradalmakhoz vagy vadásztársasághoz. Címe megtudható az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél.

(1—5)

UGRON GÁBOR lapvezér

MAGYAR NEMZET

a legolcsóbb függetlenségi 48-as napilap

== Cikkeik írják: ==

Ugron Gábor, Ábrányi Emil, Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő. Szerkeszti Lándor Tivadar

== Előfizetési ár: ==

Egy évre 16 korona Negyedévre 4 korona
Félévre 8 „ Egy hóra 1.40 „

o Egyes szám ára 2 krajcár o

== Megrendelhető: ==

Budapest, VII., Miksa-utca 8. szám, továbbá minden postahivatalnál és a lapelárusítóknál

VADÁSZ SZÓTÁR

Összeállította Szilávik Nándor főerdész

o ismert szakiró, a Vadász Ujság főmunkatársa o

Ismét valami új dologgal állunk elő, amelynek a szükségét érezte minden szenvedélyes vadász. A Vadász Ujság főmunkatársa a több oldalról megnyilvánult kívánságoknak eleget teendő, rég óta dolgozott e kommentárral kísért magyar-német nyelvű szótáron, melyet most sajtó alá rendezett és amely sok mindenre tanítja meg az olvasót, aminek jelentősége előtte eddig ismeretlen volt. Annak előre bocsátára mellett, hogy a szótárt a lap minden előfizetőjének díjtalanul akarjuk rendelkezésére bocsátani, nem zárunk ki abból másokat sem, hogy azt kiadóhivatalunk utján igen jutányos árban megkaphassák. A 10—12 ivre kiterjedő, igen gondosan összeállított s az országban divó műszavakat teljesen felölelő mű ára a nem előfizetőknek sem fog többbe kerülni, mint 3 korona. Előjegyzéseket már most elfogad a kiadóhivatal, mely ettől teszi függővé a nyomtatandó példányok számát és a mű árának még esetleges o o o csökkentését. o o o

A Vadász Ujság kiadóhivatala, Ujpest.

HIENTZ JÓZSEF

KÖNYVNYOMDA

SZÁSZSEBES

H I R D E T É S E K E T
J U T Á N Y O S Á R O N K Ö Z Ö L
o o A Z o o
E R D É S Z E T I U J S Á G

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert egy- és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállít: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

ÉLŐVADAK

Foglyokat, fácánokat, nyulakat, szarvasokat, őzeket, däm vadat, uhukat kunyhóleshez, továbbá minden fajú ragadozó emlősöket és madarakat, tyukokat, libákat, diszfácánokat vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

== MAYER EDE ==

udvari szállító — élővadviteli üzlete

o o WIENER-NEUSTADT o o

Schneebergasse Nr. 10. Alsó-Ausztria.

Fióközlet (vadkereskedés) Magyarországon

o o Savanyukut, Sopronmegye o o

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Legjobb hírű, legnagyobb üzlet!

Gyertyán

hasábokat, szerszámnak valót, rönköket legalább 25 cm. átmérőtől felfelé o o o

o o o Gyertyán

dorongfát, 1 m. hosszút, 6—9 cm. vastagot minden mennyiségben vásárol: o o o

S. M. R ü b n e r

o fanagykereskedése o

W i e n

II—2., Kaiser Josef-strasse 39

SANITAS

Az orvosok megállapították, hogy a reuma-csúz és köszvény legsikeresebben gyógyítható a o

„S A N I T A S“

szobagőzfürdőkészülékkel, melynek segítségével bármely szobában 5 perc alatt kényelmes gőz- vagy hőlégfürdőt készíthetünk. Egészséges embernek is nélkülözhetlenek ezen fürdők, ha betegségek elleni védekezés céljából a szervezetét edzeni akarja. Terjedelme csekély, ára méltányos, tartóssága korlátlan o Ezernyi elismerő- és köszönőlevelet tartalmazó ismertetőkönyvet ingyen o o és bérmentve küld:

FÖRSTNER ALADÁR

„SANITAS“ szobagőzfürdő-készülékek gyára
Budapest, VII., Alsóerdősor 30

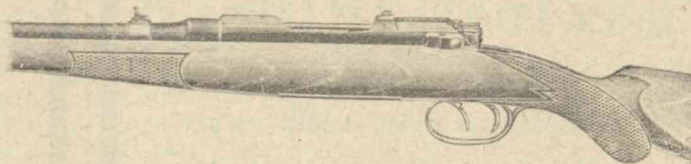
Legrégibb, legnagyobb hazai vállalat e szakban
Sok a silány utánzat, ezektől kell óvakodnunk

== Egyedüli ferlachi gyártmány! ==

A bel- és külföldi gyártmányok-közi versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:
Páris 1906. 46. remekelés.

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben. Súlyuk 2,8–3 kg. Browning-féle sértes ismétlőfegyver 210 K gyári árban.

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6,7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a legpontosabban belőve, ára 190 K.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11,5 mm. öbű, acélköpenyburkolatú és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2,5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére is igen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, ára 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. == Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földművelési m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőgazdaságoknak ajánlva

Erdészeti és erdőaltiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket
o o o ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban. o o o

Fehérneműk és harisnyák óriási választékban. o Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.
Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.
Hivatalos úton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívá-
o o o natra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett. o o o

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink ké- nyelmére bármily cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában. Szászsebes.